

Η δημιουργία ως πράξη αυτογνωσίας

Το εικαστικό σύμπαν της Δήμητρας Χανιώτη συντίθεται με στοιχεία και υλικά ετερόκλητα. Αντλείται από την γλυπτική της κυκλαδικής τέχνης και τα κεντήματα των γιαγιάδων μας, από την εικονογραφία του μοντέρνου και του πραγματικού που σήμερα βιώνουμε.

Εντάσσει την αρχαϊκή θεότητα, τη Γοργώ -Μέδουσα, που πέτρωνε με το βλέμμα της τους εχθρούς, ή «Το Κορίτσι με τα περιστέρια», την ανάγλυφη στήλη από τα τέλη του 5^{ου} αιώνα π.Χ, με το πράσινο σήμα κατατεθέν του σωσιβίου στα πλοία της γραμμής.

Δείχνει τη Νίκη της Σαμοθράκης πάνω στο «Πάριο Χρονικό» και στη σκιά της τη Νίκη του Παριανού γλύπτη Περαντινού. Πλάθει σε άλλο έργο τα φτερά της σύγχρονης αυτής Νίκης με τους γεωλογικούς χάρτες των αρχαίων λατομείων του μαρμάρου και αποτελούν ένα λάιτμοτίβ της δημιουργίας της. Την περιστοιχίζει με πολυάριθμες άδειες βάσεις που υποδηλώνουν την κλοπή του συνονόματου περίφημου αγάλματος της αρχαιότητας που σμιλεύτηκε πάνω σε παριανό μάρμαρο.

Δημιουργεί ένα Κυκλαδικό Ειδώλιο με το ιδιαίτερα φίνο και ιδιαίτερα ανθεκτικό φυτό της Πάρου, τον Κουφάρδικο.

Φτιάχνει το εμβληματικό έργο που ονομάτισε και την πρώτη της ατομική της έκθεση «Ο τρώσας και ιάσεται»(αυτός που προξένησε την πληγή θα τη γιατρέψει) ως μια κλεψύδρα πάνω στο σήμα του σωσιβίου αποτελούμενη από μια ανάποδη ημιτελή οικοδομή στην κορυφή της οποίας έχει τοποθετηθεί το παιδικά πλασμένο στα ανθρώπινα μέτρα σπιτάκι.

Συνδέει διάφανες, εκρηκτικές πινελιές και την ελαφρότητα της δαντέλας, με τη σκληρότητα των ικριωμάτων της σύγχρονης οικοδομής, των ορθογωνισμένων όγκων της και των παραπετασμάτων από λαμαρίνα που περιβάλλουν τη ρυθμική μορφή της Ακρόπολης.

Κεντάει με κόκκινες κλωστές που βγαίνουν από το καλάθι της κλασσικής φιγούρας της Αριάδνης πάνω σε ένα κολλάζ από χαρτί μελιμετρέ, αποκόμματα εφημερίδων και τυποποιημένα σχέδια κεντήματος, το κόκκινο χαλί των πολιτικών και τεχνοκρατών. Είναι ένα μικρό πλαίσιο μέσα από το οποίο προβάλλεται η στερεοτυπη φωτογραφία των κουστουμαρισμένων φιγούρων των κρατούντων τον κόσμο σε ηχηρή αντίθεση με το χάος που υπάρχει γύρω τους.

Οι εικόνες της ενσωματώνουν διαφορετικά ιδιώματα της σύγχρονης τέχνης, τον ντανταϊσμό, το σουρεαλισμό, τον αφηρημένο εξπρεσιονισμό, το νέο ρεαλισμό αλλά και τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών. Φτιάχνονται επιπλέον με την κλασσική σταυροβελονιά και με το βελονάκι, με έναν χρωστήρα συνειρμικό και αυθόρμητο αλλά και με ψηφιακά τυπώματα.

Μιλούν και με την άμεση εικαστική γλώσσα των εξωστρεφών, επιθετικών μορφών του μοντέρνου και με την έμμεση και αισθαντική γλώσσα του εσωστρεφών, φυσικών μοτίβων του λαϊκού κεντήματος που τολμά να αναδείξει.

Αποκαλύπτουν στο θεατή τους μέσα από την αντιπαράθεση της λιτής αισθητικής του αυθεντικού και του χυδαίου στόμφου της μίμησης, τη βεβιασμένη και άναρχη ισοπέδωση του παρελθόντος και του παρόντος μας. Διαρρηγνύουν την εικονική πραγματικότητα με την καλλιτεχνική πράξη που πηγάζει μέσα από την ίδια τη ζωή και τη συλλογική της μνήμη.

Λήδα Καζαντζάκη